

Agendanr.: 6
Voorstelnr.: RB2016069
Onderwerp: Effectindicatoren
Programma: Alle

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 4 juli 2016

Probleemstelling

Op grond van artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording bevat de begroting per programma de doelstelling en in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten. In de jaarstukken wordt vervolgens over het bereiken van deze maatschappelijke effecten verantwoording afgelegd door het college.

In oktober 2008 heeft uw raad ingestemd met een set aan effectindicatoren die zijn opgenomen met ingang van de raadsbegroting 2009. In 2011 heeft een tussentijdse evaluatie van deze effectindicatoren plaatsgevonden. De raad heeft uitgesproken dat deze aan een herziening toe zijn.

Inleiding / bestuurlijke achtergrond

Met het opnemen van de effectindicatoren in de raadsbegroting kan de raad aan de hand van de ontwikkeling/ realisatie van vooraf gedefinieerde indicatoren de mate bepalen waarin een doelstelling is behaald en daarmee het gevoerde beleid effectief is geweest. De vraag die daardoor mede wordt beantwoord is in hoeverre de door de gemeente gedane inspanningen bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen.

Door het opnemen van effectindicatoren die goed aansluiten bij doelstellingen die door de raad zijn vastgesteld kan de raad zich meer richten op het bereikt maatschappelijk effect van de door haar gestelde kaders.

Op 3 februari 2015 heeft het raadsconvent ingestemd met procesvoorstel actualisering effectindicatoren. In april 2015 heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden waarvoor alle raads- en commissieleden waren uitgenodigd. Ook is een werkgroep, de voorbereidingscommissie effectindicatoren, door het raadsconvent samengesteld.

Uitwerking effectindicatoren door voorbereidingscommissie

De uitwerking van de effectindicatoren heeft plaatsgevonden in een voorbereidingscommissie (vbc). De vbc bestond bij aanvang uit de leden van de auditcommissie + de heren Bleeker en Seeboldt. De samenstelling van de vbc is tussentijds, met instemming van het raadsconvent gewijzigd. Met gekozen samenstelling was een brede vertegenwoordiging vanuit de raad gewaarborgd.

De leden van de vbc hebben gebruik gemaakt van ambtelijke ondersteuning met kennis en ervaring op het betreffende domein. Bij de werksessies van de vbc waren ook de portefeuillehouders uitgenodigd.

Randvoorwaarden

In de startbijeenkomst van 16 april 2015 zijn de volgende randvoorwaarden door raads- en commissieleden benoemd voor de formulering van de effectindicatoren:

- Meetbare indicatoren (meetinstrument beschikbaar) + in raadsperiode meetbaar;
- Beperkt aantal indicatoren per domein;

- Mogelijkheid hebben om tendensen te volgen;
- Referentiecijfers daar waar mogelijk;
- Eenduidige definities om te meten;
- Kunnen sturen op hoofdlijnen;
- Gebruik van de informatiepiramide (effectindicatoren toegespitst op de informatiebehoefte van de raad).

Bij het opstellen van het voorstel effectindicatoren heeft de vbc rekening gehouden met deze randvoorwaarden.

Verplichte beleidsindicatoren

Op 24 maart 2016 is de ministeriële regeling beleidsindicatoren gepubliceerd. In deze regeling zijn 39 beleidsindicatoren opgenomen op verschillende taakvelden die door de gemeenten in de programma's en programmaverantwoording dienen te worden opgenomen.

Deze beleidsindicatoren zijn in dit voorstel opgenomen bij de set effectindicatoren per domein die door de vbc aan uw raad worden voorgesteld.

Oplossingsrichtingen

De effectindicatoren die zijn voorgesteld zijn gebaseerd op doelstellingen uit kadernota's die door de raad zijn vastgesteld of waarover expliciet met de raad afstemming heeft plaatsgevonden.

Voor de kadernota fysiek domein heeft de vbc gebruik gemaakt van een ambtelijk concept. De behandeling van de kadernota fysiek domein staat voor september 2016 geagendeerd.

De kadernota sociaal domein is op basis van input vanuit de raad opgesteld en zal tegelijk met de effectindicatoren aan uw raad worden voorgelegd.

Voorgesteld wordt om de effectindicatoren volgens onderstaande tabel op te nemen in de raadsbegroting 2017:

	Programma/ paragraaf	Kader
Veiligheid	Programma 1: Leefbaarheid en veiligheid	Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2014-2018 - raad november 2013
Fysiek domein	Programma 2: Stedelijk beheer	Strategie duurzame ontwikkeling 2016 - 2019 - raad januari 2016/ kadernota fysiek domein (concept)
Economisch domein	Programma 3: Stedelijke ontwikkelingen, bereikbaarheid en economische zaken	Kadernota economisch domein - raad juni 2015
Sociaal domein	Programma 4: Sociaal domein	Kadernota sociaal domein - raad december 2012
Dienstverlening	Programma 5: Algemeen bestuur, burgerdiensten en algemene baten en lasten	Visie op dienstverlening - raad februari 2008
Communicatie en bestuur	Programma 5: Algemeen bestuur, burgerdiensten en algemene baten en lasten	Kadernota raadscommunicatie - raad februari 2013
Besluit begroting en verantwoording - overig	Algemene dekkingsmiddelen	
Besluit begroting en verantwoording - bedrijfsvoering	paragraaf E Bedrijfsvoering	

De vbc is van mening dat met effectindicatoren die ter besluitvorming voorliggen de taakvelden binnen de begroting voldoende worden geraakt en dat zoveel als mogelijk aan de randvoorwaarden uit de startbijeenkomst van 16 april 2015 is voldaan.

Bij het formuleren van de effectindicatoren zoals deze nu in dit voorstel zijn opgenomen heeft de vbc als uitgangspunt gehanteerd dat deze voldoende basis moeten bieden aan de gemeenteraad om het gesprek met het college te kunnen aangaan over ontwikkelingen en trends die uit de realisatiecijfers volgen. Het gaat niet alleen om de realisatie van de effectindicator (de uitkomst, het getal), maar vooral ook om het verhaal achter de uitkomst: welke ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de uitkomst is zoals die is.

Voorliggende effectindicatoren gaan niet altijd alleen over de mate waarin het gemeentelijk beleid effectief is geweest, maar ook over de 'staat van de stad'. Dat betekent dat de uitkomst ook kan worden beïnvloed door exogene factoren (factoren van buiten de gemeente) en dus niet alleen het gevolg hoeven te zijn van succesvol of falend gemeentelijk beleid.

De reden voor deze keuze is dat de realisatie van de doelstellingen niet altijd alleen het gevolg is van eigen beleid en/ of bij de gemeentegrens ophoudt.

Voorliggend voorstel is verder een mix van effectindicatoren waarvan

1. de ontwikkeling op basis van objectieve, harde gegevens kan worden gevolgd; of
2. de waardering uitdrukt van de gebruikers van de voorzieningen (subjectief, gebruiksindicator).

Streefwaarden

De vbc stelt voor om vooralsnog geen streefwaarden te benoemen, maar eerst de uitkomsten een aantal jaren te volgen en op basis van deze resultaten eerst het gesprek met het college aan te gaan.

De reden hiervan is dat benoemen van een streefwaarde niet in alle gevallen realistisch is, omdat een ideale streefwaarde lang niet altijd haalbaar is door de begrenzing van de invloed of het bij een optimale streefwaarde behorend kostenniveau. Een andere reden is dat de gemeente nog in een transitieproces zit en er eerst een beeld zal moeten worden gevormd over de ontwikkeling voordat een realistische streefwaarde kan worden gesteld.

Benchmark

Bij de formulering van de effectindicatoren heeft de vbc nauwlettend gelet op benchmarkmogelijkheden. Gekozen is voor effectindicatoren waarvan de informatie veelal is opgenomen in openbare meetinstrumenten zoals waarstaatjegemeente.nl, nationale duurzaamheidsmonitor, Veiligheidsmonitor en informatie van het CBS. Daarbij is het mogelijk om de resultaten van Heerhugowaard te vergelijken met andere gemeenten.

Alternatieven zijn bijvoorbeeld Nederland, Provincie Noord Holland, Stedelijkheidsklasse sterk stedelijk (= aantal adressen per vierkante kilometer is groter of gelijk aan 1.500 en kleiner dan 2.500), grootteklasse 50.000 – 100.000 inwoners of één individuele gemeente.

Voorgesteld wordt om daarbij zoveel als mogelijk gebruik te maken van de standaard benchmarkmogelijkheden. Door de vbc wordt voorgesteld als benchmark de grootteklasse 50.000 – 100.000 inwoners te hanteren.

Voor referentie-informatie uit de nationale duurzaamheidsmonitor wordt voorgesteld om Heerhugowaard te vergelijken met een new town (het aandeel woningen in de woningvoorraad na 1970 bedraagt meer dan 65%) of groeigemeente (De prognose dat de gemeente 10% meer inwoners heeft in 2040 en daarnaast een bevolkingsontwikkeling (vijfjaargemiddelde aantal geboren – aantal overledenen per 1.000 inwoners) van minstens 2.

Juridische gevolgen:

Niet van toepassing

Financiële gevolgen:

Niet van toepassing

Communicatie:

Door de leden van de vbc heeft een tussentijdse terugkoppeling plaatsgevonden van de (tussentijdse) resultaten in de commissie MiSB en SO van september 2015 en in de commissie MiSB van juli 2016.

Monitoring/Evaluatie

De voorliggende effectindicatoren zullen voor het eerst in de raadsbegroting 2017 worden opgenomen. Hoewel normaal gesproken voor de verantwoording in de jaarstukken de begroting wordt gevolgd, wordt voorgesteld om, in afwijking van deze cyclus, voor het eerst te rapporteren over de effectindicatoren in de jaarstukken 2016. Dit is voor een aantal effectindicatoren een nulmeting. Op basis van de ervaringen uit deze nulmeting kunnen de voorgestelde effectindicatoren eventueel worden bijgesteld/ verfijnd.

Ook wordt voorgesteld om voor de raadsbegroting 2019 een tussenevaluatie uit te voeren in hoeverre met de nu voorgestelde effectindicatoren het beoogde doel en resultaat wordt bereikt en in hoeverre nadere bijstelling noodzakelijk is. Ook kan dan worden besloten of overgegaan wordt tot het opnemen van streefwaarden.

Samenvatting

Op grond van artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording bevat de begroting per programma de doelstelling en in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten. In de jaarstukken wordt vervolgens over het bereiken van deze maatschappelijke effecten verantwoording afgelegd door het college. De raad heeft uitgesproken dat de effectindicatoren die tot en met 2016 in de raadsbegroting zijn opgenomen aan een update toe zijn. Een werkgroep uit de raad en commissies, de voorbereidingscommissie effectindicatoren, heeft op een zestal aandachtsgebieden effectindicatoren benoemd welke als bijlage bij dit voorstel zijn opgenomen en aan uw raad ter vaststelling worden voorgelegd. Bij het formuleren van het voorstel heeft de vbc rekening gehouden met de meegekregen randvoorwaarden. Ook de commissie BBV heeft een aantal beleidsindicatoren verplicht gesteld. Deze maken onderdeel uit van dit voorstel.

Verder doet de vbc een voorstel over de wijze waarop de uitkomsten worden gebenchmarkt en waarom wordt voorgesteld op dit moment af te zien van het stellen van streefwaarden.

Voorstel / besluit:

1. de effectindicatoren en de bijbehorende meetinstrumenten opgenomen in de bijlagen
  - Bij16-360 Effectindicatoren veiligheid
  - Bij16-362 Effectindicatoren fysiek domein
  - Bij16-364 Effectindicatoren sociaal domein
  - Bij16-366 Effectindicatoren economisch domein
  - Bij16-368 Effectindicatoren dienstverlening
  - Bij16-369 Effectindicatoren communicatie en bestuur
  - Bij16-370 Effectindicatoren BBV - overig
  - Bij16-371 Effectindicatoren BBV - bedrijfsvoering
 bij dit voorstel vast te stellen.
2. Het college op te dragen voor het eerst over deze effectindicatoren te rapporteren in de jaarstukken 2016;
3. In te stemmen met de in dit voorstel opgenomen uitgangspunten voor benchmark en formulering van de streefwaarden;
4. In te stemmen met een tussentijdse evaluatie van de in dit voorstel opgenomen effectindicatoren voor de raadsbegroting 2019.

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
Bij16-360	Effectindicatoren veiligheid
Bij16-362	Effectindicatoren fysiek domein
Bij16-364	Effectindicatoren sociaal domein
Bij16-366	Effectindicatoren economisch domein
Bij16-368	Effectindicatoren dienstverlening
Bij16-369	Effectindicatoren communicatie en bestuur
Bij16-370	Effectindicatoren BBV - overig
Bij16-371	Effectindicatoren BBV - bedrijfsvoering

Vorbereidingscommissie effectindicatoren,

de loco-griffier,

J. Seeboldt (lid voorbereidingscommissie),

H. Wijnveen

Advies commissie Middelen- Stadsbeheer d.d. 03 oktober 2016
RB2016069 Effectindicatoren :

Akkoordstuk

Voor	Allen
Tegen	---

Nr.: RB2016069

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van voorbereidingscommissie effectindicatoren d.d. 4 juli 2016;

gelet op het advies van de commissie Middelen- Stadsbeheer d.d. 03 oktober 2016;

gelet op:

- artikel 8 lid 3a Besluit Begroting en Verantwoording;
- artikel 25 lid 2a Besluit Begroting en Verantwoording;

b e s l u i t

1. de effectindicatoren en de bijbehorende meetinstrumenten opgenomen in de bijlagen
  - Bij16-360 Effectindicatoren veiligheid
  - Bij16-362 Effectindicatoren fysiek domein
  - Bij16-364 Effectindicatoren sociaal domein
  - Bij16-366 Effectindicatoren economisch domein
  - Bij16-368 Effectindicatoren dienstverlening
  - Bij16-369 Effectindicatoren communicatie en bestuur
  - Bij16-370 Effectindicatoren BBV - overig
  - Bij16-371 Effectindicatoren BBV - bedrijfsvoeringbij dit voorstel vast te stellen.
2. Het college op te dragen voor het eerst over deze effectindicatoren te rapporteren in de jaarstukken 2016;
3. In te stemmen met de in dit voorstel opgenomen uitgangspunten voor benchmark en formulering van de streefwaarden;
4. In te stemmen met een tussentijdse evaluatie van de in dit voorstel opgenomen effectindicatoren voor de raadsbegroting 2019.

Heerhugowaard, 27 september 2016

De Raad voornoemd,

de loco-griffier,

H. Wijnveen

de voorzitter,

H.M.W. ter Heegde